

INTENSYFIKACJA PRODUKCJI ZBÓŻ W PŁODOZMIANIE TRÓJPOŁOWYM NA GLEBACH LEKKICH

Józef Fatyga, Henryk Słowiński

Instytut Uprawy Roli i Roślin
Akademia Rolnicza, Wrocław

K o m u n i k a t

W najbliższych latach przewiduje się wzrost udziału zbóż w strukturze zasiewów w szczególności na glebach kompleksów żytnich. W związku z tym podjęto próbę oceny wydajności gleb lekkich przy zwiększonym do 66,7% udziale zbóż. Doświadczenie zlokalizowano w RZD Pałowice koło Wrocławia na glebie piaszczystej, średnio zasobnej, lekko kwaśnej o zawartości próchnicy poniżej 1%. W latach 1973-1975 na powierzchni 1 ha uprawiano w trójpolówce:

- 1) żyto (Dańkowskie Selekcyjne) w poplonie ozimym + ziemniaki (Lenino) w plonie wtórym,
- 2) kukurydzę mieszańcową na ziarno,
- 3) owies (Flämingsweiss II, 1975 Leanda).

Zabiegi agrotechniczne były typowe dla układu przedplon — roślina następcza, a nawożenie wynosiło kg/ha:

	P ₂ O ₅	K ₂ O	N	obornik q/ha
żyto	150	240	20 + 180	250
ziemniaki	—	—	—	—
kukurydza	120	160	75 + 75	—
owies	92	120	100	—

Rok 1973 charakteryzował się opadami znacznie niższymi od przeciętnych, zaś 1974 wyższymi (lecz o nierównomiernym rozkładzie). Rok 1975 można ogólnie określić jako niezbyt korzystny dla rozwoju uprawianych roślin.

W tabeli 1 przedstawiono plony świeżej i suchej masy, białka surowego oraz sumę jednostek owsianych roślin uprawianych w latach 1973-

Tabela 1

Plony i wartość paszowa roślin w płodozmianie trójpolowym w latach 1973-1975

Rok	Roślina	Świeża masa q/ha	Sucha masa q/ha	Białko surowe q/ha	Ilość jednostek owsianych z 1 ha
1973	Żyto ozime	399,8	62,3	7,4	5 437
	Ziemniak	225,0	53,2	3,9	7 103
	Razem z 1 pola	—	115,5	11,3	12 540
	Kukurydza — ziarno	—	67,6	7,6	8 856
	— słoma	—	124,3	5,8	4 661
	Owies — ziarno	—	37,3	5,2	4 066
— słoma	—	78,0	3,2	2 558	
1974	Żyto ozime	381,2	57,9	8,5	5 242
	Ziemniak	72,6	16,9	1,6	2 252
	Razem z 1 pola	—	74,8	10,1	7 494
	Kukurydza — ziarno	—	68,6	7,7	8 987
	— słoma	—	142,9	5,4	5 358
	Owies — ziarno	—	44,0	5,7	4 664
— słoma	—	88,3	2,7	2 896	
1975	Żyto ozime	442,7	71,7	12,6	6 393
	Ziemniak	245,4	56,1	2,9	7 291
	Razem z 1 pola	—	127,8	15,5	13 684
	Kukurydza — ziarno	—	78,0	9,3	10 218
	— słoma	—	146,0	6,9	5 475
	Owies — ziarno	—	36,3	4,7	3 971
— słoma	—	68,0	2,8	2 230	
Średnio z 3 lat	Żyto ozime	407,9	65,0	9,5	5 691
	Ziemniak	181,0	42,1	2,8	5 515
	Razem z 1 pola	—	107,1	12,3	11 206
	Kukurydza	—	202,9	14,3	14 518
	Owies	—	117,3	8,1	6 795
	Średnio dla pojedynczego pola	—	142,4	11,6	10 840

-1975. Plon zielonki żyta wahał się w poszczególnych latach od 381 do 443 q z ha (57,9-71,7 q z ha s.m.). Przeciętny plon ziemniaków w latach 1973 i 1975 wynosił 235 q z ha (50 q z ha s.m.), natomiast w 1974 r. na skutek silnego porażenia chorobami zaledwie 73 q z ha (16,9 q z ha s.m.). Kukurydza przez wszystkie trzy lata plonowała wysoko od 67,6 do 78,0 q z ha ziarna. Plon ziarna owsa był zadowalający i wynosił 36,3-44,0 q z ha.

Największy plon całkowity suchej masy, białka oraz jednostek owsianych średnio za cały badany okres dała kukurydza, w następnej

kolejności poplon ozimy + plon wtóry, a najmniejszy owies. W sumie w okresie 3 lat z każdego pola zebrano 142,4 q z ha suchej masy, w tym 11,6 q z ha białka surowego i 10 800 jednostek owsianych. Należy podkreślić, że dla gleby lekkiej, na której założono doświadczenie, była to wysoka efektywność produkcyjna.